

Predavanje o klasičnom kineskom plesu održano na Fei Tian koledžu

Li Hondži
27.07.2019.

Šta je „klasični kineski ples?“ Hajdemo razgovarati o njegovim osnovama. Njegovi pokreti i stavovi (shen-fa)¹ imaju drevne korijene u borilačkim vještinama, i u činjenici da se naziv za borilačke vještine (wu, kao u wu-shu) izgovara isto kao i naziv za ples (wu, kao u wu-dao)². Dvojako korištenje ove riječi je božanski uređeno. U međuvremenu, dojam (shen-yun)³ klasičnih kineskih plesnih pokreta uglavnom dolazi od tradicionalnih pokreta u kineskoj operi⁴. Klasični kineski ples se prije nazivao „operni ples.“

Pa zašto neki ljudi kažu da je klasični kineski ples nova plesna forma koju je stvorila Pekinška plesna akademija? Pokreti i stavovi (shen-fa) [koje podučava Pekinška akademija] doista potiču iz borilačkih vještina, ali i iz opere. Ali, [u to doba], da bi se forma plesa učinila pogodnijom za podučavanje u umjetničkoj školi, i kako bi se postiglo da bude više u skladu sa modernim konceptima o tome kakav bi ples trebao biti, Pekinška akademija je usvojila neke metode uvodnog nivoa baletnog treninga za plesne osnove. Što se tiče salto tehnika (tan-zi-gong)⁵ iz klasičnog kineskog plesa, one imaju još dublje korijene u različitim oblicima umjetnosti koji su tradicionalno dio kineske kulture već hiljadama godina. Jasnije rečeno, Pekinška plesna akademija nije stvorila kineski klasični ples. Ono što je stvorila je izraz „Klasični kineski ples“. Uzeli su originalni naziv, „Kineski operni ples“, i promijenili ga u „Klasični kineski ples.“

Pekinška plesna akademija priznaje da njen plesni dojam (shen-yun) dolazi od načina na koji se ljudi kreću u Kineskoj operi, a osnovni elementi pokreta i stavovi (shen-fa) uglavnom dolaze iz kineskog opernog plesa i iz borilačkih vještina. U stvari, kineska nam opera zapravo govori da je njen shen-fa izveden iz borilačkih vještina; (kineska) opera je zapravo usvojila shen-fa iz tradicionalnih kineskih borilačkih vještina još u antičko doba. Sve nam ovo govori da je klasični kineski ples nešto što već dugo postoji, a da nije nešto što je Pekinška plesna akademija izmislila.

Pa zašto Pekinška plesna akademija kaže da je klasični kineski ples novi oblik koji je ona stvorila? To naravno nije samo promjena naziva iz „operni ples“ u „klasični kineski ples“ – već se odnosi i na uspostavljanje skupa metoda za podučavanje klasičnog kineskog plesa. Akademija je zaista ta koja je plesnom obliku dala novo ime; jer se ranije klasični kineski ples

nazivao i „opernim plesom.“ Ona je donijela nastavne metode korištene u baletu. Naravno, to nije bilo sve; također je iskoristila formu akademije za podučavanje klasičnog kineskog plesa. U prošlosti se u Kini proučavanje scenskih umjetnosti izvodilo tradicionalnim metodama poučavanja. Kazališne trupe su imale praksu u kojoj učitelji vode pripravnike, a neki su istodobno vodili i više učenika, čak i desetke ljudi koji su činili čitavu kazališnu trupu. Ali, kada je kineski klasični ples ušao u umjetničke akademije i počeo se predavati kao „klasični kineski ples“, moguće je da je Pekinška plesna akademija bila prva koja je u to vrijeme to učinila. Međutim, mladi učenici koji su kasnije krenuli u školu sve to zapravo nisu razumjeli. Uz to, zla KPK⁶ namjerno podriva kinesku historiju, zbog toga ovi učenici, neupućeni u kinesku historiju, govore da je „klasični kineski ples“ nova plesna forma koju je stvorila Akademija. Ovo samo po sebi predstavlja nepoštovanje historije i nasljeđa kineske tradicionalne kulture, duge hiljadama godina.

U stvari, istovremeno sa osnivanjem Pekinške akademije, provincije i trupe scenskih umjetnosti širom cijele Kine su također koristile ovu vrstu kineskog plesa u svojim nastupima i predstavama. Četrdesetih i pedesetih godina prošlog stoljeća, čak je naša ravnateljica Fei Tian Akademije umjetnosti, gospođa Guo, bila u pozorišnoj trupi Zhongnan, i s njom već nastupala. To je bilo mnogo prije nego je Pekinška plesna akademija uopće osnovana! Drugim riječima, u vrijeme osnivanja škole, mnoge su umjetničke družine u Kini već u svojim predstavama koristile klasični stil kineskog opernog plesa.

Znate, sva terminologija koju Pekinška plesna akademija koristi u podučavanju klasičnog plesa je preuzeta iz opernog plesa - bilo da se radi o imenima specifičnih plesnih tehnika ili onoga što one zahtijevaju ili terminima koji se koriste u shen-fa i shen-yun. Šta više, ona je preuzela te izraze i koristi ih tačno onako kako su i bili korišteni. Ovo uključuje izraze kao što su chong i kao⁷; han i tian⁸; ning, qing, yuan, qu⁹; tri načina kružnog pokreta ping-yuana, li-yuan-a i ba-zi-yuan¹⁰; shou, yan, shen, fa, bu¹¹; liang-xiang¹²; jing, qi, shen¹³ i mnoge druge. Svi bitni elementi plesne forme - da bi išao desno, prvo ići lijevo, da bi išao gore, prvo ići dole, da bi išao nazad, prvo ići naprijed, da bi išao naprijed, prvo ići nazad, i tako dalje - sve je to preuzeto iz opere, baš kako je u njoj i bilo korišteno. Dakle, ono što govorim je da Akademija nije stvorila te stvari; one su bile dio kineskog klasičnog plesa od samog njegovog nastanka. Otkako je Pekinška plesna akademija preuzela kineski „operni ples“ i preimenovala ga u „klasični kineski ples“, svi su u Kini počeli upotrebljavati taj termin da opišu sopstveni ples - od lokalnih umjetničkih trupa do vojnih umjetničkih trupa u svakoj provinciji, od amaterskih i profesionalnih scenskih umjetničkih grupa i svih većih strukovnih škola i koledža, osim kineskih opernih škola i pozorišta.

I to nas dovodi do Shen Yun-a i Fei Tian Collegea - zar oboje ne koriste termin Klasični kineski ples? Pa, na samom početku, Shen Yun i Fei Tian koledž su koristili stil ili ritam (yun-lü)¹⁴ klasičnog plesa koji se učio na Pekinškoj akademiji, jer je predajući shen-fa, Pekinška akademija osmislila standardizovani yun-lü. Međutim, svi osnovni elementi yun-lüa su već

dugo postojali. Shen Yun je jednostavno iskoristio yun-lü predavan na Akademiji. Da li ste to razumjeli? Shen Yun i Fei Tian su jednostavno iskoristili yun-lü Pekinške plesne akademije.

Realnost klasičnog kineskog plesa u današnjoj Kini je da svaka provincija ima svoj stil. Čak nekoliko fakulteta u Pekingu ne koriste yun-lü Pekinške plesne akademije nego ga čak i otvoreno odbijaju. Ne postoji nijedna grupa scenskih umjetnosti u cijeloj Kini koja u svom plesnom treningu ili nastupima koristi [pristup] Pekinške plesne akademije jer svi misle da je njihova verzija klasičnog kineskog plesa najbolja. Čudno je to što je čak i vlastito Omladinsko plesno društvo Pekinške Akademije uzelo klasični kineski ples i promijenilo ga do neprepoznatljivosti, praveći mješavinu nečega što se naziva „moderni ples u kineskom stilu“. Za Pekinšku plesnu akademiju ovo doista predstavlja šamar u lice. Ako ni vi sami ne poštujete sebe, kako možete očekivati da vas drugi poštuju? Oni čak i uzimaju ovu izmišljenu stvar koju zovu „Han-Tang ples“, i podučavaju je kao klasični kineski ples, a u stvari to nisu ništa drugo nego pokreti lisice i koji u sebi imaju đavolski prizvuk. Zaista je žalosno vidjeti kako se to događa u najcjenjenijoj plesnoj instituciji u Kini.

Kada je Fei Tian College prvi put osnovan, htio je podučavati yun-lü Pekinške plesne akademije, pa je bilo potrebno koristiti neke plesne rutine Akademije u svrhe učenja. U stvari, Fei Tian je mogao koristiti plesni yun-lü koji se predavao na Kineskom univerzitetu Minzu, ili bilo koji regionalni ili provincijski plesni yun-lü, ili je mogao jednostavno direktno koristiti plesni yun-lü iz opere. Ali, s obzirom da su u to doba većina instruktora na Akademiji umjetnosti Fei Tian bili diplomanti Pekinške plesne akademije, bilo je prirodno poći s yun-lüom kojeg su instruktori sami učili. U svakom slučaju, yun-lü Pekinške Akademije je bio dobar i ispunjavao potrebe Shen Yuna, pa je korišten za podučavanje.

Što se tiče yun-lüa, pogledajmo te stvari iz kultivacijske ili duhovne perspektive. Kinesku su kulturu darovala božanstva i nadgledaju je viša bića. U doba kad je Pekinška plesna akademija sastavljala program studije klasičnog plesa, viša bića su odavno znala da će to Shen Yun morati koristiti u budućnosti. Dakle, iza plesne je forme definitivno stajala božanska ruka. Činjenica da će Shen Yun koristiti ovu plesnu formu da bi ponudio izbavljenje u ljudskom svijetu je bila prilično značajna stvar. Ljudska se kultura iznova i iznova ponavlja. Postavljalo se pitanje hoće li [plesna forma] biti u skladu s kulturom koju su bogovi namijenili čovječanstvu mnogo prije samog osvita istorije. Da bi Shen Yun ove stvari koristio za spašavanje bića, stvari su morale biti pripremljene unaprijed. Iz ove perspektive, oni koji su osnovali klasične kineske metode podučavanja plesa u Pekinškoj plesnoj akademiji su učinili prekrasnu stvar.

Sad kad su Shen Yun Performing Arts i Fei Tian College stigli tako daleko, možete vidjeti da su standardi Fei Tian i Shen Yun za shen-fa sada prilično različiti od onih na Pekinškoj plesnoj akademiji. Ono što Shen Yun i Fei Tian College žele postići svojim podučavanjem klasičnog plesa je potpuno različito od onog što slijedi Pekinška plesna akademija. Oni prvi se žele vratiti tradiciji i vratiti ovu plesnu formu u svoje najviše stanje, u samu suštinu

kineske kulture koju su im darovala božanstva. Dok oni potonji u međuvremenu prate spiralu po kojoj društvo klizi ka dnu, pokušavajući ostati moderan i biti u trendu, iskrivljujući tradicionalno i klasično. Oni su u ovome trenutku čak dodali u nastavni plan i program klasičnog plesa i predstavu modernog plesa u kineskom stilu, savremenog plesa i onaj lažni Han-Tang; takozvani Han-Tang ples čije su pokrete zapravo stvorili oni koje kontrolišu duhovi lisice. Ovo im se, sigurno, neće dopasti jer bi mogli imati osjećaj da su im možda ugroženi stečeni interesi. Ipak, ko god uči tu stvar, biće zaposjednut duhovima lisice. Kada vidimo kako se ljudima nanosi šteta ne može se to jednostavno zanemarivati. Ali je ta stvar jednostavno ušetala na današnje fakultete. I koliko god to možda bilo žalosno, to je sve proizvod vremena.

Dakle, gledajući dokle su sada dospjele te stvari, bilo da se radi o Pekinškoj plesnoj akademiji, ili Fei Tian College i Shen Yun, osnovni klasični kineski plesni elementi su identični. Samo što su njihovi standardi za shen-fa različiti, njihovi ciljevi kao institucija su različiti, i nakon što su Fei Tian i Shen Yun produžili svoj shen-fa, yun-lü je također postao drugačiji. Na početku su Fei Tian College i Shen Yun jednostavno koristili yun-lü Pekinške plesne akademije. Ali u ovom trenutku, Shen Yunov yun-lü više nije isti kao onaj Pekinške plesne akademije i, u stvari, polako se postepeno stvorio jaz između njih dvoje.

Kao što znate, Shen Yun je postigao najviše standarde u pogledu plesnog shen-fa. Ove shen-fa vještine su nešto što je traženo ne samo u klasičnom kineskom plesu, već je to traženo i u svim vrstama plesnih oblika i fizičkih scenskih umjetnosti. Ljudi su za tim tragali od davnina, a neki su rekli da nijedna osoba ne posjeduje ove plesne vještine. One predstavljaju vrhunac dostignuća u svim plesnim oblicima, a nazivaju se: „shen dai shou" (tijelo vodi ruke) i „kua dai tui" (kukovi vode noge)¹⁵. Trening s ovim tehnikama produžava udove u mjeri koja je veća od onoga što bilo koji drugi plesni oblik uspijeva postići; čak se i balet i umjetnička gimnastika bave tim pitanjem i tragaju za tim stvarima. Oni su samo čuli za njih, ali ih niko to ne može naučiti i niko ih ne može zaista razumjeti. Tako je to sada i niko ne zna kako se to primijenjuje. Ali svi znate za „shen dai shou" i „kua dai tui." To su stvari koje sam vam prenio ja, vaš shifu. Oni u Shen Yunu, kao i studenti i fakulteti Fei Tian Collegea i Akademije umjetnosti ih uče i primjenjuju. U ovom trenutku, studenti se obučavaju u stilu klasičnog kineskog plesa Shen Yuna, a ne Pekinške akademije. U osnovi, Shen Yun ima svoj plesni izraz, svoj yun-lü. Ono što sada imamo zapravo više nije nalik Pekinškoj plesnoj akademiji. Ako biste uzeli iste plesne figure - baš kao one od prije nekoliko dana koje ste gledali u videu nekih figura Pekinške plesne akademije - i izvodili ih koristeći shen-fa Shen Yuna, onda bi to sve izgledalo potpuno drugačije. Dakle, drugim riječima, u početku je Shen Yun koristio njihov yun-lü, ali s vremenom je napravio svoj put. S načinom na koji su njegove metode izduživanja transformirale njegov yun-lü, Shen Yun je sada isklesao svoj vlastiti put. Ovo je nešto što bi vam definitivno trebalo biti jasno.

Sam Klasični kineski ples je zaista „klasičan" - sjajni vrhunac hiljada godina kulture. Čak se ni Pekinška plesna akademija ne može osloboditi naziva „klasični", jer ga također naziva

„klasičnim plesom“. Zašto to onda Akademija naziva klasičnim plesom? Kako bi se moderna, novostvorena plesna forma mogla nazvati klasičnom? Nije li to kontradikcija? Škola je samo razvila modernu metodu nastave, dok je sve što je klasično u njemu odavno postojalo, a njegovi su osnovni elementi dugo postojali. To ima smisla, zar ne?

U prošlosti sam s vama razgovarao o tome kako je kineska kultura bila nadahnuta od strane božanskog i kako Kina predstavlja posebno mjesto - njenu su kulturu stvorila i, na sve načine, nadgledala viša bića. I svi ljudi širom svijeta, bez obzira na rasu, su ljudi koji su nekad živjeli u kineskim dinastijama; svi su se inkarnirali u Kini nekoliko stotina godina prije nego što su se zatim reinkarnirali negdje drugdje, i tako se to dešavalo pet hiljada godina. Tako da je ta kultura, najblaže rečeno, nešto što su ranije iskusili svi ljudi u svijetu. Pa kad ljudi, bez obzira na njihovu rasu ili nacionalnost, vide tradicionalne komade koje Shen Yun izvodi, imaju taj neodređeni osjećaj nečega poznatog - pogotovo kada vide kulturu prikazanu u predstavi kroz klasični kineski ples. Kad vide prikaz univerzalnih vrijednosti koje je čovječanstvo imalo od davnina, razmišljanja, vjerovanja i običaje tradicionalne kulture, oni to sve razumiju. A to je zbog toga što negdje u njihovim sjećanjima leže iskustva te vrste kulture. Kada Shen Yun svojim nastupima spašava bića, ljudi mogu razumjeti to što gledaju i mogu biti spašeni. Ako biste koristili bilo šta drugo iz druge etničke kulture ili nacionalnosti, to ne bi imalo tako veliki utjecaj i čak bi bilo teško razumjeti.

Hajde da razgovaramo i o drugom aspektu ovoga. Još u ranom periodu klasičnog kineskog plesa, tokom praistorije kada su bogovi darivali kulturu čovječanstvu, znali su da će ljudi tokom prenošenja iskriviti plesne forme. Kao što znamo, ljudi „napreduju“ - i žele dati svoj pečat stvaranjem nečeg novog, napredovati na način drugačiji od drugih, ili raditi stvari bolje od drugih. Ali ovakav način razmišljanja u stvari mijenja tradiciju. Bez obzira koliko nešto promijenili, to neće biti dobro kao original, koji je božanski dat. Mogli biste pomisliti da je to u trendu, da je zaista novitet, da je jako dobro i zanimljivo, ali to nema suštinu, i nije nešto što će dobiti božansku zaštitu ili biti ovjekovječeno od strane viših bića. Dakle, ideja je da su božanska bića imala u vidu te stvari kada su počela prenošenje klasičnog kineskog plesa, tako da ga nisu prenosila direktno ili u potpunosti. Nešto je bilo preneseno na dvoru, nešto kroz narodnu tradiciju, a nešto kroz operu, ali njegov istinski shen-fa je bio sačuvan u borilačkim vještinama.

Znate, istorijski gledano, prakticiranje borilačkih vještina je bila vrlo ozbiljna stvar. U to doba, oni koji su ih prakticirali borili bi se do smrti i morali bi to koristiti na bojnopolju. Da ste ih olako prakticirali, ubili bi vas, pa se niko nije usuđivao s njima poigravati, a to je efikasno spriječilo bilo kakve promjene u shen-fa. Doista, setovi pokreta koji se koriste u borilačkim vještinama postoje već hiljadama godina, pa je njihov shen-fa prenošen u kontinuitetu. Ali u naše vrijeme, zla avet KPK je došla progoniti Kineze i uništavati kineske tradicije. Vidjevši da su borilačke vještine dio tradicionalne kulture, pokušala je i to uništiti. Tako su ljudi morali stvarati nove borilačke vještine i odustati od svih tradicionalnih borilačkih vještina. Moglo se desiti da su neki duhovni kultivatori koji žive u planinama zadržali tradicionalne forme i

sigurno bi se s njima sačuvale prave temeljne stvari. Ali što se tiče borilačkih vještina koje se mogu naći u svijetu, njih je sabotirala zla KPK i pojavile su se nove borilačke vještine koje su u potpunosti izbacile tradicionalne forme. I tako su tradicionalne borilačke vještine bile ono što je efektivno sačuvalo ovaj shen-fa tokom hiljada godina.

U kineskom širem kulturnom krugu umjetnosti utiču i nadopunjuju se međusobno i mogu crpiti jedna iz druge. Na primjer, mnoge su forme umjetnosti posudile salto tehnike (tan-zi-gong), a mnoge su posudile shen-fa borilačkih vještina. Zar ne? I još jedna vrlo važna stvar je dojam (shen-yun) koji se prenosi u sklopu opere. Vrijednost shen-yuna postaje očitija onda kada pokušate izraziti suštinske stvari. U nečemu što je izravno poput baleta, prenošenje unutrašnjeg značenja nije uslov. Ali u klasičnom kineskom plesu, s druge strane, morate imati ovaj shen-yun aspekt, morate biti u stanju prenijeti emocionalni izraz i biti u stanju prenijeti što god želite. To je uloga koju [shen-yun] može igrati, na primjer, kad opisujete likove iz plesnih priča u Shen Yunu. Ovim možete prikazati likove; s tim možete prenijeti priču; i ovim putem Shen Yun je u stanju stvoriti plesne pozorišne komade i koristiti ih za spašavanje ljudi. Kada stvari posmatrate na ovaj način, možete uočiti vrijednost i značaj božanske kulture.

Kultura koju su darovala božanstva ima posebno svojstvo, a to je da mora uzeti u obzir ravnotežu yina i yanga u ljudskom svijetu. Odnosno, jedna stvar u isto vrijeme mora posjedovati i pozitivnu i negativnu svrhu. Dakle, borilačke vještine ne mogu postojati samo iz jednog razloga i jednostavno biti borilačke vještine radi sebe samih. Riječ wu je morala imati dvostruko značenje (武 za borilačke vještine i 舞 za ples); izgovor je isti, ali je pisani znak drugačiji. Isti wu se čak može koristiti na više načina. Kada viša bića nešto učine, to onda nije za samo jednu svrhu. Kad god se u svijetu pojavi nešto novo, ono je povezano sa stvarima u svim drugim dimenzijama. Zato ona moraju uzeti u obzir kakav će utjecaj ta stvar imati u svakoj dimenziji: utjecaj u dimenzijama i viših i nižih ravni, u vertikalnim dimenzijama i utjecaj u horizontalnim dimenzijama. Kad se pojavi nešto novo, onda se ono može zadržati u svijetu samo ako je to nešto što će imati pozitivan učinak u svakoj dimenziji, i ako se može dobro uskladiti sa svim ostalim. U suprotnom, stvar neće moći opstati, neće biti prihvaćena i neće se moći dalje prenositi, jer to moraju prihvatiti viša bića. Kada božansko biće nešto proslijedi, ono ne prosljeđuje samo to jedno i ne zanemaruje sve ostalo. Ono treba uskladiti sve veze među ogromnom grupom bića. Dakle, ovo nije jednostavna stvar, zar ne? Uopšte nije.

Kad se ljudi iz umjetničke zajednice počnu prepirati oko stvari, to je ponekad prilično zanimljivo. Ljudi u kineskom opernom svijetu ispituju Pekinšku plesnu akademiju, govoreći stvari poput: Kako možete govoriti da ste izmislili nekakav klasični ples kad su sve te stvari preuzete iz opere? Zapravo sve njihovo – a posebno shen-yun – zaista dolazi iz opere. Ali tada ljudi iz borilačkih vještina govore [ljudima iz opere]: Ples koji koristite u vašoj operi, to su sve stvari iz borilačkih vještina. I doista je tako, veći dio toga je i došao. Čak je i shen-yun [koji se koristi u operi] nešto što je evoluiralo iz shen-fa borilačkih vještina, i to je slučaj sa

svim tim. Jednom kad to ispratite do kraja, stižete do borilačkih vještina. Zašto sam počeo govoreći o dvostrukoj upotrebi riječi wu? Doći do korijena toga i zaista se spustiti do onoga što ona znači, to je jedan wu s dvostrukom primjenom: kad se koristi u kulturnom ili umjetničkom smislu, onda je za ples; ako se koristi u borilačkom ili vojnom smislu, onda je to za borbu. Jedno kulturno i jedno borilačko; jedno pozitivno i jedno negativno. Znae, takva je u stvari ljudska kultura - kada nešto donesete, to će se sigurno očitovati na dva načina u ljudskom svijetu. Ako želite ostvariti nešto u potpunosti dobro, ne možete, jer stvar mora imati i nešto loše. A ako želite stvoriti nešto loše, ni to ne možete učiniti, jer ono mora sadržavati i nešto dobro. To je zato što u ljudskom svijetu stvari imaju ravnotežu dobra i zla, balans yina i yanga. Tako je nastao ovaj fenomen i ljudska kultura je upravo takva.

Pa zašto se svi - bili oni na nebu ili na Zemlji - protive groznoj KPK? Viša bića je ne prihvaćaju - jer nije dobra, a nije ni oblik zla koje bogovi dopuštaju. To je devijacija vrijedna prezira, uistinu zlobno čudovište. U univerzumu za nju nema mjesta. To je samo nešto što se pojavilo na kraju vremena, kada su ljudi stekli mnogo karme. Nije važno koliko je to grozno ili koliko tiraniju može sprovoditi. Viša bića je samo koriste da bi odstranili karmu onih koji je imaju u velikim količinama, a jednom kad završe s tim, oni će je uništiti. Ali kada se među ljudima nalazi neko više biće, šireći učenja Fa viših nivoa da bi se spasili ljudi, to je onda drugačije, i to nije vezano principima ljudskog nivoa.

Na kraju, ono o čemu sam danas govorio bilo je sažeto, ali tačno. Tako su zapravo nastale sve ove stvari. Da li ste to svi razumjeli?

(Studenti plesa i školsko osoblje su, u skladu sa kineskom tradicijom zahvaljivanja svom učitelju, to zaključili riječima: „Xie-xie, Shifu!“)

Li Hondži
27.07.2019.

(Prevod osigurao ShenYun.com. 22. avgusta 2019. godine)

¹ Doslovno „metoda tijela“ (身法 shēnfǎ), to uključuje glavne poze i načine pokreta u klasičnom kineskom plesu.

² Kineski znakovi borilačkih vještina (武, kao u 武術 wǔshù) i ples (舞, kao u 舞蹈 wǔdǎo) homofoni su, oba izražena trećim tonom wǔ.

³ Prvi znak ovog izraza (身韻 shēnyùn) znači „tijelo.“ Drugi se odnosi na auru ili šarm umjetničkog izraza. Cjelokupni koncept odnosi se na izraz unutarne ljepote, ili osjećaja, klasičnog kineskog plesa. Ne brkati s imenom Shen Yun (神韻 shényùn).

⁴ Tradicionalna kineska opera (戲曲 xìqǔ) uključuje niz scenskih umjetnosti. Jedan od trenutno

oblika poznatih Zapadu je Pekinška opera.

⁵ Doslovno „tepih tehnike“ (毯子功 tǎnzǐgōng), ovaj se termin odnosi na niz salto tehnika, koje se često vježbaju na strunjačama zbog zaštite.

⁶ Komunistička partija Kine.

⁷ Naginjući gornji dio tijela dijagonalno prema naprijed (衝 chōng) i dijagonalno prema nazad (靠 kào).

⁸ Uvlačenje grudi u (含 hán) i isturanje van (腆 tiǎn).

⁹ Skup zahtjeva kako bi se kretanje učinilo estetski ugodnijim, doslovno: uvijanje (擰 nǐng), naginjanje (傾 qīng), kružno (圓 yuán), zakrivljeno (曲 qū).

¹⁰ Tri staze kružnog pokreta: kružite vodoravnom ravninom (平圓 píngyuán), kružite okomitom ravninom (立圓 lìyuán) i kruženje u obliku broja osam (八字圓 bāzìyuán).

¹¹ Umjetničko majstorstvo: pokreta ruku (手 shǒu); izraza očiju (眼 yǎn); poza i stava (身 shēn); nalina (法 fǎ); i rada stopala (步 bù).

¹² Istaknuti pozu (亮相 liàngxiàng).

¹³ Vitalnost kojom klasični kineski ples treba biti preplavljen: duh, energija, duša (精 jīng, 氣 qì, 神 shén).

¹⁴ Ritam, takt ili osjećaj (韻律 yùnlǚ) kako se to primjenjuje na ples.

¹⁵ Tijelo vodi ruke (身帶手 shēn dài shǒu); kukovi vode noge (胯帶腿 kuà dài tuǐ).

prevod na bosanski, 15.09.2019